

Protokol for “Pædagogisk Indblik: Digital læringsteknologis potentiale for studerendes engagement”

Protokol

Undersøgelsesspørgsmål

- Hvilket potentiale har digital læringsteknologi for at understøtte de studerendes engagement på videregående uddannelser?
- Hvilke faktorer bidrager til, at digital læringsteknologi understøtter de studerendes engagement, og hvilke barrierer og negative konsekvenser ses i den forbindelse?
- Hvilke konkrete anbefalinger til anvendelsen af digital læringsteknologi peger forskningen på?

Definitioner og afgrænsninger

- Digital læringsteknologi forstås som: “en samlende betegnelse for undervisningsredskaber- og tilgange, der hviler på en digital infrastruktur” (DEA, 2015, s. 10)
- 'Studerendes engagement' er en oversættelse af det engelske begreb 'student engagement'. Det er et inkluderende koncept, der benyttes til beskrive den energi og indsats, som de studerende lægger i deres læring. Der sondres imellem adfærdsmæssigt, emotionelt og kognitiv engagement.
- *Videregående uddannelser* forstås som akkrediteret og ECTS-givende kurser og uddannelser på videregående niveau, herunder også masteruddannelser. Forskeruddannelser, MOOCs og lignende typer af kurser er ikke omfattet af undersøgelsen.
- Studiet skal omhandle, hvorledes studerendes engagement er støttet af digital læringsteknologi og ikke omvendt. Eksempelvis ekskluderes studier af hvorledes studerende engageres i brugen af teknologi-støttet læring.
- Studiet skal belyse sammenhænge mellem digital læringsteknologi og de studerendes engagement.
- Årstal: det *teknologiske landskab* skal være nogenlunde tilsvarende billedet i dag mht. adgangen til internettet, muligheden for brugen af digitale medier i undervisningen (fx YouTube og streaming video), adgangen til tablets og smartphones, adgangen til gængse sociale medier samt udbredelsen af institutionelle e-læringsplatforme i Danmark. Undersøgelser, der er mere end 7 år gamle (fra før 2013) er således ekskluderet i screeningsprocessen, da Web 2.0, sociale medier (fx Facebook,

Instagram, Twitter m.fl.), videostreaming (fx YouTube og streaming Flash) og institutionelle e-læringsplatforme endnu ikke eksisterende og/eller var videre udbredte før dette år.

- Den geopolitiske kontekst er *videregående uddannelser i Danmark* eller tilsvarende, dvs. undersøgelserne skal være foretaget i Danmark eller i sammenlignelige kontekster (dvs. OECD-lande).
- Studiet skal være peer reviewet.
- Studiet skal være *empirisk dokumenteret* kvalitativt og/eller kvantitativt. Dvs. metastudier, analyser, anmeldelser, policy-dokumenter osv. ikke direkte inkluderes for at dokumentere potentialer, men kan godt fungere som link til andre empiriske undersøgelser.
- Andre sprog end engelsk, dansk, svensk og norsk ekskluderes

Formålet med litteraturstudiet er:

- At give et indblik i hvilket potentiale de seneste års forskning peger på, at digital læringsteknologi har i forhold til at understøtte de studerendes engagement, dvs. den adfærdsmæssige, kognitive og emotionelle energi studerende lægger i deres studier på de videregående uddannelser i Danmark.
- At give et overblik over hvordan dette spørgsmål undersøges metodisk og teoretisk
- At give indblik i hvilke faktorer, der har betydning for den digitale teknologis understøttelse af de studerendes engagement.
- At give overblik over forskningsmæssige fund vedrørende digital læringsteknologi og studenter-engagement, der kan informere og inspirere universitetspædagogisk praksis på de videregående uddannelser i Danmark
- At give et indblik i eventuelle barrierer og negative konsekvenser ved anvendelsen af digital læringsteknologi med henblik på at understøtte de studerendes engagement

Søgeord og søgestreng

Søgestrengen kombinerer tre koncepter samt deres synonymer: (1) digital læringsteknologi (middel), (2) studenterengagement (effekt) og (3) universitetsundervisning (kontekst).

Søgestreng i internationale databaser:

("educational technology" OR "technology-enhanced learning" OR "e-learning" OR "technology enhanced learning" OR "blended learning" OR "online learning" or "distance education" OR "distance learning" OR "online courses" OR "technology integration" OR "web-based learning" OR "ICT" OR "Computer assisted instruction" OR "educational technology" OR "electronic learning")

AND

("student engagement" OR "learner engagement")

AND

("higher education" OR "university" OR "tertiary education")

Internationale søgninger er foretaget i databaserne: ERIC, Education Database, Australian Education Index og British Education Index.

Søgebegreber i nordiske søgninger:

Dansk:

(studerende* AND (engage* OR deltag*)) AND (Universitet* OR videregående OR tertiær utdan*) AND ((digital AND teknologi") OR (digital* AND læringsteknologi*") OR e-læring OR fjernundervisning* OR "webbaseret læring" OR "online læring" OR IKT)

Svensk:

(online-utbildning* OR ICT OR IKT OR e-lärande OR digital lärande OR distansutbildning* OR avstånd lärande OR datorassisterad instruktion* OR utbildande teknologi* OR nettstudie*) AND (högre utbildning* OR Universitet* OR tertiärutbildning*)

Norsk:

(online-utdan* OR ICT OR IKT OR e-læring OR digital læring OR "nettbasert læring" OR distanse utdan* OR nettkurs OR datamaskinassistert instruksjon OR pedagogisk teknologi*) AND (høyere utdan* OR Universitet* OR "tertiær utdan*") AND (studentengasjement)

Den skandinaviske søgning er udført i følgende databaser:

Danmark: Bibliotek.dk, Forskningsdatabasen

Sverige: Libris, Swepub, DIVA Portal

Norge: Oria, Christin, Norart

Samt andre vidensproducenter:

Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), Kunnskapssenter for utdanning, Utdanningsforskning.no, Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education (NIFU), Velferdsforskningsinstituttet NOVA, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT), NordForsk, Skolforskningsinstituttet, Skolverket Skolporten, ifous.se (innovation, forskning och utveckling i skola och förskola)

Litteraturstudiets design

Der er gennemført to søgeprocesser, en for international viden og en for skandinavisk viden. Der er anvendt ensartede søgestrengte med sproglige tilpasninger i de forskellige databaser. Derudover er der inddraget referencer fra referencer. Disse studier har været underlagt de samme afgrænsninger, som gælder for de øvrige søgninger. Referencer fra referencer er inddraget for at sikre, at alle væsentlige studier kom med i litteraturstudiet.

Afgrænsninger: Der er udelukkende søgt efter udgivelser publiceret på dansk, engelsk, norsk eller svensk. Der er udelukkende søgt efter udgivelser publiceret i perioden januar 2010 – januar 2019. I screeningsprocessen blev perioden dog reduceret til januar 2013- januar 2019, da det viste sig, at ældre studier end 2013 ikke afspejler hverken den kontekst, rammekontrakterne er skrevet i, eller teknologier der er sammenlignelige med nutidens. - Der er søgt efter udgivelser, der omhandler videregående akkrediterede og ECTS-givende uddannelser i OECD eller EU lande.

I søgningerne bag forskningsoversigten var der fastsat en øvre vejledende grænse gældende for alle forskningsoversigter i Pædagogisk indblik på 160 studier. De 160 studier er udvalgt sådan, at de giver et bredt indblik i forskningsfeltet, enten teoretisk, metodisk eller gennem

forskningsfund. Ligeledes er studierne udvalgt sådan, at de overordnet set medvirker til at repræsentere forskningsfeltet internationalt såvel som nationalt. Efter læsning af de 160 studier i fuldtekst, blev yderligere 25 studier ekskluderet, fordi de viste sig ikke at opfylde inklusionskriterierne, og fem studier kunne ikke fremskaffes.

Screening, herunder kriterier for in- og eksklusion

Screeningen foretages ud fra følgende in- og eksklusionskriterier:

Inklusionskriterier

- Studiet beskæftiger sig med mindst et af de to undersøgelsesspørgsmål
- Der inddrages kun akademiske dokumenttyper, inkl. teoretiske udgivelser, conferencepapers og empiriske studier
- Det markeres, hvis studiet er et metastudie

Eksklusionskriterier

- Forkert dokumenttype: ledere, kommentarer, anmeldelse, policy dokumenter, bogkapitler, biografier, uddannelsesopgaver: ph.d.-afhandlinger, kandidat-specialer, masteropgaver og bacheloropgaver.
- Forkert udgivelsestidspunkt: Studiet er udgivet før januar 2010.
- Forkert land: Studiet indeholder ikke data fra OECD- eller EU-lande. Studiet ekskluderes, hvis empirien ikke er produceret i et af disse lande.
- Forkert uddannelsesområde: Studiet undersøger ikke akkrediterede og ECTS-givende videregående uddannelser
- Forkert sprog: Studiet er ikke publiceret på dansk, norsk, svensk eller engelsk.
- Forkert fokus: Studiet har ikke fokus på sammenhænge mellem digital læringsteknologi og studerendes engagement.

Kondensering

Inkluderende artikler kondenseres med følgende informationer:

- Studiets forskningsspørgsmål
- Studiets fund, herunder studiets bidrag i forhold til undersøgelsesspørgsmålene: dvs. hvilket potentiale der peges samt præmisser for realisering af potentialet, heri også evt. barrierer og negative konsekvenser.
- Studiets teoretiske, metodiske og empiriske grundlag, herunder også konceptualisering af studerendes engagement og evt. forskningsspørgsmål
- Om studiet er et metastudie
- Konteksten for studiet, dvs. hvilket land studiet er foretaget i, studiets fakultære tilhørsforhold/fagdisciplin, digital læringsteknologi og dens rolle, uddannelsesniveau, undervisningsformer og pædagogisk-didaktisk ramme.

Samlet antal studier

- 2.154 studier fra databaser er screenet
- 95 studier fra andre vidensproducenter er screenet
- 160 studier behandlet i fuldtæst for nærlæsning og kondensering, hvoraf 25 blev ekskluderet på basis af eksklusionskriterierne.
- 114 studier inkluderet og direkte omtalt i forskningsoversigten, 21 indgår som baggrundsartikler.